

Tereza Brdečková sama píše, v poslední době zvláště scénáře, a právě kvůli nim také hodně čte.

Jaké knihy teď máte na nočním stolku?

Psala jsem skoro rok scénář o Anežce České a nořila se proto do knih, které přibližují jednak atmosféru přemyslovských Čech a obecně Evropu té doby. Jsou to třeba knihy francouzského medievalisty Georsege Dubyho – Tři řády, Věk katedrál, **Vznešené paní 12. století**. A ovšem pěkná monografie o Anežce od Helene Soukupové.

Máte nějak zvláště oblíbeného autora, k jehož knihám se ráda vracíte?

Je jich určitě víc, ale potřebu vracet se mám ke Stendhalovi, **Mannovi**, Čechovovi a Turgeněvovi, **Virginii Wolfové**, ale taky třeba k **Čapkovi**... Trochu nesourodá parta. Dlouho jsem doslova ujížděla na Rushdiem či Pamukovi či Murakamim, jenže moderní spisovatelé pod tlakem trhu píšou jednu knihu za druhou a to jejich umění dříve či později ničí.

Co jste četla, když jste byla malá holka?

Četla jsem pořád, hodně knih pro dospělé, televizi jsme neměli a já se nudila. Že jsem spouště věcí nerozuměla? To mi vůbec nevadilo. Člověk pochopil, že literatura má mít tajemství. Ale pamatuju se taky na výbornou dívčí literaturu šedesátých let – a autorky jako Alena Santarová, Věra Adlová, Helena Šmahelová... To byly výchovné knížky v nejlepší smyslu, literárně i morálně, jaké dnes už nejsou. Ostatně i holky jsou jiné než tehdy. No a dokola **Tři mušketýry** a obecně Dumase. Nejvíc jsem milovala Athose a asi jsem chtěla být Athosem, což se mi naštěstí nesplnilo.

Kterou knihu ještě v tomhle životě určitě musíte přečíst?

Bílou velrybu. Tatínek říkal, že si ji mám přečíst ale nestihla jsem to. Občas jsem ztroskotala na nějakém popisu. A Dona Quijota.

Kterého autora byste ráda pozvala na odpovědní čaj či sklenku vína?

No já nevím, jestli by se mi chtělo. Spisovatelé jsou do sebe zahledění sobci a ptát se jich má smysl jedině na ně samotné nebo na jejich knihy, jinak z nich obvykle nic nevypadne. Ráda bych si ale sedla na skleničku s **Jaroslavem Seifertem** a ptala se ho na jeho básně. Na vnitřní rytmus jeho pozdní poezie.

A s kterým autorem byste se nebála strávit desetihodinový let?

Bavilo by mě letět s **Harukim Murakamim**, počkala bych si, co bude říkat. Já radši poslouchám než mluvím. ●

Zpět do minulosti

Ohlédnutí občas není na škodu. Někdy přitom najdete i skvělou knihu.

➔ Petr Hanuška

V TICHÉM SVĚTĚ POD VODOU

Zuzana Brabcová: Daleko od stromu, Druhé město

V některých případech má smysl se navracet a vydávat tituly soudobé české literatury, které se dostaly ke čtenářům třeba již před třiceti lety – jako v případě románu Zuzany Brabcové *Daleko od stromu*. S ním to pravda bylo poněkud složitější, protože se o něj nejprve postaralo exilové nakladatelství INDEX, působící v Kolíně nad Rýnem, a do oficiální domoviny pronikl až v polistopadovém svobodnu. Je třeba přitakat průvodním slovům Petra A. Bílka, že „čteme příběh o hledání cesty, který je protipólem soudobých nostalgických obrazů – cesta do hlubin dětství a mládí je vynucenou zastávkou u brány, kde se otvírá nitro temnoty... je zpovědí o hledání sebe sama v labyrintu, do jehož středu cesta nevede“. Výpověď o znormalizovaných časech, v nichž hrdinka kostrbatě nastupuje na svou vlastní cestu konfrontována jednak rodinnými rituály a limity, jednak dobou oděnou v absurdních kulisách a s dotíracími pohůnky manipulativního Velkého bratra. Představte si situaci, že žijete v tichém světě pod vodou. Jen krátce vynoříte svou hlavu nad hladinu, a než vaše oči zaostří a spatří horizonty pobřeží, raději se potopíte zpět. V takovém rozpoložení se cítí zpovídající se hrdinka moderního bildungsromanu, který jako první získal v roce 1987 Cenu Jiřího Ortena.

ZE ZTRACENÝCH ČASŮ

Božena Němcová: Babička, Host

Zlozvyk či schopnost nudit se je přirozená vlastnost, o níž bychom neměli okrást ani své děti. K těmto přirozeným vlastnostem přiřadíme pak ještě řadu dalších „nepotřebných“, třeba umění plnohodnotně prožívat „iracionální navivitu“ světa beletristického vyprávění. V prestižní edici České knižnice, která přináší kanonické texty české literatury, vyšel konečně skvělý text Boženy Němcové *Babička*. Pro žáky základních škol nudná noční čtenářská mūra, pro dospělého a zralého čtenáře pohlazení kvalitním literárním textem a idylou zaniklého světa, v němž lidské dobro překrývá démonické zlo, v němž padají sociální bariéry a v němž svět přírody i člověka mají svůj nenarušitelný řád. Nadstandardní ediční premií je Komentář Jaroslavy Janáčkové, v němž se znalkyně díla i života naší klasičky novátorsky zastavuje u tvůrčích i privátních okolností zrodu textu, u jeho přijetí dobovou kritikou, u duchovního ovlivnění prostředí, texty a lidmi, s nimiž se autorka dostávala do styku, resp. u podrobné motivické analýzy. Nejkrásnější je však stále válečné vydání v nakladatelství ELK, k němuž své kresby připojil Adolf Kašpar. Ony jsou stejně jako samotný text branou, kterou lze uniknout do nenávratně ztracených časů... ●

Foto: ČTK

Připravila: Irena Jirků

